

uibheacha as nead, seilmidí freisin, cruimheacha cabáiste agus ciaróga. Tá sé i riocht an garraí a ghlanadh duit. San oíche a thagann díocas oibre air. É siúlach. Suan fada aige sa ngeimhreadh. Níos an bhroic agus ainmhithe allta cile cuireann sé an fuacht dhe agus thairis de bharr an mhéathrais a tháinig air le bia an fhómhair. Sa nead ar a hál di fuirigh i bhfad uaithi nó mhárodh sí a clann le corp feirge agus le gráin ar do chuid caidéise. Ní saol fada atá aice. An iomarca muiníne, b'fhéidir, aice as a cuid deilgní ar bhóthar agus ar chasán. Má thagann carr an bealach déantar smionagar di. Níl acmhainn mhór fuaight aice ach oiread i n-aimsir sheaca. Caith súil thart in aice sconsa nó carraige agus tchífir an poll eadomhain a bhfuil sí ag codladh ann go teacht na huairé bhreá. An poll sin clúdaithe le ualach maith duilleoga tirime. Má thagann aimsir sheaca a sheasann tamall fada cailltear na mílte gráinneoga.

Scríobhaim na focla seo ag iarraidh cuid den lá inné a thabhairt ar ais, mé buíoch gur tógadh cois abhann agus ar cholbha coille mé. An tsúil siar seo ar chúpla ainmhí allta - tá go leor eile ann - cuireann sé bís na hóige ag corrú ionam athuair thuas ar an uaigneas úd a raibh draíocht agus geasa ag rith leis. Cómhrá na sean a mbeinn 'na gcuideachta ar amanna, saíocht a bhí ann nár ríomhadh ariamh ar phár. Más rud aduain aisteach é an t-uaigneas cén fáth ar thaobhaigh naoimh agus filí leis ar fhód na hÉireann agus thar lear? Níl búir ná síon ná fead nach bhfuil láimh an Chruthaitheora le tabhairt chun cruinnis iontu. Buíoch, beannachtach atáim gur múnlaíodh i m'óige mé ó Ghleann an Fhia aniar go hÁill na Graigh, tafann sionnaigh mo chluasa agus an dúlra chuile thaobh díom do mo tharraingt chuig Rí na nDúl. Anois a fheicim an tairbhe a bhí agus atá in uaigneas coille.

An tAthair Máirtín Ó Loideáin O.C.D.

De Valera ar an Lochán Beag.

CLUB ÓIGE LURGAN

Club Óige Lurgan ar chuairt ar Bhrú na Bóinne

An Club Féin

Tá os cionn 150 ball idir 12 agus 19 mbliana d'aois, idir bhuachaillí agus chailíní, sa chlub faoi láthair. Tagaimid le chéile i gColáiste Lurgan chuile oíche Dé hAoine ó Mheán Fómhair go Bealtaine, óna hocht a chlog go dtí a deich. Bíonn go leor le déanamh le linn an dá uair a chloig sin.... leadóg bhoird, snúcar, meascán de pheil agus socar taobh istigh, táiplis, ficheall, cúrsaí cócaireachta agus ealaíne, cleachtadh drámaíochta agus, ar ndóigh, ceol, caint agus comhrá.

An Coiste

Is iad seo a leanas atá ar an gcoiste don bhliain 1988/89:

Cathaoirleach: Mícheál Ó Fátharta; Rúnaí: Ríonach

Ní Scolaí; Cisteoir: Máirín Ní Choistealbha; Leas-Chathaoirleach: Christine Ní Chonchubhair; Oifigigh Ghaeilge: Róisín Ní Loingsigh agus Siorcha Ní Scolaí; Baill: Seán Ó Coistealbha, Barra Ó Coistealbha, Uilic Ó Cualáin, Ruairc Ó Tuairisg.

Comhairleorí Fásta

Tá an club óige fíor-bhuíoch do na Comhairleorí Fásta as ucht na cabhrach uilig a thug siad i rith na mblianta. Tá fhios againn nach mbeadh an club in ann maireachtáil gan a gcomhoibriú.

Is iad na Comhairleorí Fásta atá ag an gclub:

Brian agus Betí Uí Bhaoill, Rós Bean Uí Dhonncha, Siobhán Bn Uí Chonghaile & Ruaidhrí Ó Tuairisg.

Ógras

Is é Ógras óg-eagras Chonradh na Gaeilge. Tá sé mar phríomh-aidhm aige an Ghaeilge a chur chun cinn. Déantar é seo trí gasraí nó ógchlubanna a bhunú ar fud na tíre nó clubanna a spreagadh le clárú leo. Reachtáileann siad imcachtaí ar scála náisiúnta mar: Oilimpeacha Ógras, An Chomhdháil Bhliantúil agus an Campa Samhraidh. Bíonn deireadh seachtaine speisialta acu do na gasraí le linn an Oireachtais chomh maith. Bíonn Club Lurgan lánpháirteach sna himeachtaí seo uilig.

Dráma

I mbliana, don chéad uair, tá Comhchoiste Chlubanna Chonamara ag reachtáil comórtas drámaíochta agus tá muid ag cleachtadh go dian. Beidh an comórtas ar siúl ar an 10ú Márta agus tá súil againn go mbeidh muid réidh. Is iad atá sa dráma ná: Pádraig Ó Conghaile, Conal de Cléir, Mairéad Ní Chonghaile, Yolanda Ní Riada, Máirín Ní Choistealbha, Ríonach Ní Scolaí, Siorcha Ní Scolaí, Christine Ní Chonchubhair, Deirdre Ní Mhainnín, Róisín Ní Loingsigh. Tá Niamh Ní Loingsigh i mbun fuaime.

Comórtas Údarás na Gaeltachta

Le cúpla bliain anuas tá Club Óige Lurgan ag glacadh páirt lán ghníomhach sa chomórtas scoraíochta idir Clubanna Gaelacha. Anuraidh, d'éirigh leis an gclub an ceannchomórtas i Ráth Cairn a shroicheadh agus cé nár éirigh linn an chéad nó an dara áit a bhaint amach,

ghnóthaigh muid roinnt duaiseanna as aisteoireacht agus as ceoltóireacht. Tá súil againn bheith páirteach arís i mbliana.

Béal Feirste

Tá ceangal láidir idir Gasra Lurgan agus déagóirí Bhaile Andarsain ón uair a chas seachtar ó Ghasra Lurgan ar sheachtar ó Bhaile Andarsain mar chuid de scéim Co-operation North. Go dtí seo chaith an dá ghrúpa cheithre deireadh seachtainí lena chéile ag foghlaim faoi shaol na ndéagóirí ar an taobh eile den teorainn.

Caidreamh leis na Gaeltachtaí Eile

Ní hamháin go mbíonn caidreamh againn le ógchlubanna anseo i nGaeltacht Chonamara ach bímid ag casadh le ógchlubanna as Gaeltachtaí i gCiarraí, i gCorcaigh, i dTír Chonaill agus i gContae na Mí.

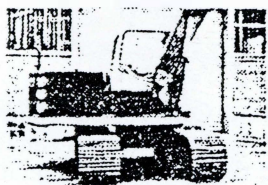
Bíonn caidreamh againn leis na hógchlubanna seo i rith na bliana agus is iomaí dlúthchara atá againn sna Gaeltachtaí eile.

An Ghacilge sa Chlub

Tá an Ghaeilge fós chun tosaigh sa chlub óige agus déantar é seo trí imeachtaí uilig an club a reachtáil trí Ghacilge. Tá Oifigeach Gaeilge againn agus tá dualgas ar an oifigeach seo gach is féidir a dhéanamh leis an Ghacilge a chothú in imeachtaí an chlub. Ar ndóigh, bíonn baint againn ó am go chéile le cagraíochtaí Gaelacha ar nós Glór na nGael, Údarás na Gaeltachta, Conradh na Gaeilge agus, go hanmhinic le Ógras. Tá súil againn go leanfar leis an bpolasaí seo ar feadh i bhfad.

Cristina Ní Chonchubhair
Maighréad Ní Chonghaile
Ríonach Ní Scoláí

Comharchumann Shailearna Teo.

Fód Glas Teo.

Na hAille, Indreabhán, Co. na Gaillimhe.
Fón: (091) 93107.

**Híreáil Innealra, Scéimeanna Uisce, Réiteach Suíomhanna
Baint Mhóna agus rl.**

Glaogh orainn nó buail isteach chugainn, beidh fáilte romhat.

**Oifig oscailte, trasna ó Ghairmscoil Cholm Cille, chúig lá na
seachtaine 9.00 a.m. — 5.00 p.m.**

Bua Stairiúil do Chailíní Chois Fharraige

Rinne foireann Camógaíochta Chois Fharraige éacht i mí Mheán Fómhair seo caite nuair a bhuaigh siad Cluiche Ceannais an Chontae (Grád Sóisireach B) don chéad uair. Chloígh siad cailíní Liatroma an lá sin thoir i dTurloch Mór leis an scór 6-3 in aghaidh 0-1.

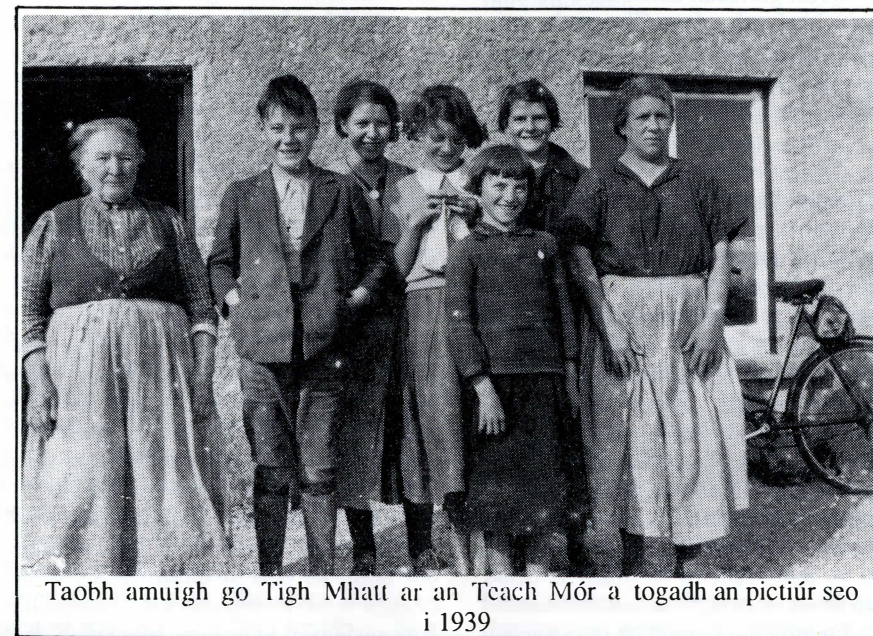
Ní raibh an sliotar ach istigh nuair a chuaigh Liatroim ar an ionsaí. Bhí roinnt seansanna maithe acu ach bhí Martina Ní Ghabháin iontach sa chúl do Chois Fharraige agus fuair sí an-chosaint ó Mhóirín Ní Fhlannchadha, an captaen, Clár Ní Chonghaile, Jackie Ní Fhlaithearta agus Áine Máire Ní Neachtain. Lean an brú seo ó Liatroim ar feadh deich nóiméad ach sa tréimhse sin níor scóráil siad ach cúilín amháin.

De réir a chéile fuair cailíní chois Fharraige an lámh in uachtar i lár na páirce. Chuir Julie Ní Mhárta, Aoife Ní Mhuirí agus Jude Ní Loideáin an sliotar chuig na tosaithe agus thosaigh siadsan ag tógáil na scóranna. Ghnóthaigh Carol Ní Chonchubhair, Bríd Ní Fhinneadha agus Máire Ní Chonchubhair cúl an duine agus d'aimsigh Aoife Ní Mhuirí cúilín álainn ó bhuille saor tríocha slat. Ag leath-ama bhí foireann Chois Fharraige chun tosaigh leis an scór 3-1 in aghaidh 0-1.

Lean cailíní an iarthair den dea-obair sa dara leath. Bhí an-chomhoibriú idir na tosaithe agus chuir Carol Ní Chonchubhair (2-0), Máire Ní Chonchubhair (0-1) agus Bríd Ní Fhinneadha (1-1) tuilleadh scóranna ar an gelár roimh dheireadh an chluiche. Fuair siad an-chúnamh ó Fhionnuala Ní Chonchubhair a thug an-taispeántas d'imirt ar an talamh.

Tháinig triúr isteach mar ionadaithe an lá sin agus chuir siad go mór leis an iarracht. Ba iad sin Caitlín Ní Chualáin, Máire Ní Réamoinn agus Siobhán Ní Neachtain. D'aontaigh chuile dhuine gurbh i Julie Ní Mhárta an t-imreor ab fhearr a d'imir ar an lá.

Bhronn Uachtarán Chumann Camógaíochta na Gaillimhe, Frank O'Grady, an corn agus na boinn ar na himreoirí ag Dinnéar Ceiliúrtha in Ostán na Páirce ar an 11.2.1989. Dúirt sé go mbeadh foireann Chois Fharraige ag imirt sa nGrád Sóisireach A an bhliain seo chugainn agus go bhféadfaidís an corn sin a bhaint amach freisin má choinníonn an fhoireann le chéile.

Taobh amuigh go Tigh Mhatt ar an Teach Mór a togadh an pictiúr seo i 1939